

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2647/2566

บริษัท ฐ.

โจทก์

เจ้าพนักงานพิทักษ์ของนาย น.

จำเลย

พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 95, มาตรา 110 วรรคสาม, มาตรา 145 (3)

ลูกหนี้ถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและพิพากษาให้ล้มละลายก่อนที่โจทก์จะฟ้องจำเลยคดีนี้ แต่คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดไม่มีผลกระทบต่อสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันในการบังคับแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 110 วรรคสาม เมื่อโจทก์เป็นเจ้าหนี้มีประกันเหนือทรัพย์สินซึ่งจำนองของลูกหนี้ จึงย่อมมีสิทธิเลือกที่จะยื่นคำขอชำระหนี้ในคดีล้มละลายหรือไม่ก็ได้ หากโจทก์ไม่ขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายเพราะเห็นว่าหลักประกันที่มีอยู่นั้นคุ้มกับจำนวนหนี้ โจทก์ก็ยังคงครองสิทธิจำนองเหนือทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันอยู่ในลำดับเดิมต่อไป เมื่อไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้ขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย โจทก์ย่อมมีสิทธินำหนี้ที่ลูกหนี้มีต่อโจทก์มาฟ้องบังคับจำนองในคดีแพ่งได้เอง โดยหาจำต้องขอบังคับบุริมสิทธิตามมาตรา 95 หรือต้องขอมติที่ประชุมเจ้าหนี้ก่อนไม่ เมื่อทรัพย์สินจำนองเป็นทรัพย์สินที่ลูกหนี้มีมาก่อนล้มละลายและไม่ปรากฏว่ากรรมการเจ้าหนี้มีมติเห็นชอบให้สละสิทธิในที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวตามมาตรา 145 (3) ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวจึงเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลายอยู่ในอำนาจจัดการของจำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เมื่อโจทก์ฟ้องจำเลยในฐานะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยไถ่ถอนจำนองที่ดินโฉนดเลขที่ 220731 และเลขที่ 220730 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ด้วยการชำระหนี้ให้แก่โจทก์ 8,619,199.46 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 8.97 ต่อปี ของต้นเงิน 8,617,931.20 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากไม่ชำระให้ยึดทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดนำเงินชำระหนี้แก่โจทก์จนครบ

ศาลชั้นต้นตรวจคำฟ้องแล้วเห็นว่า โจทก์เป็นผู้รับจำนองทรัพย์สินของนายนิรุต ซึ่งต่อมาตกเป็นบุคคลล้มละลาย อำนาจจัดการทรัพย์สินของนายนิรุตจึงตกแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โจทก์มีฐานะเป็นเจ้าหนี้มีประกัน ซึ่งตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 95 ย่อมมีสิทธิเหนือทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันที่ลูกหนี้ได้ให้ไว้ก่อนถูกพิทักษ์ทรัพย์โดยไม่ต้องขอรับชำระหนี้ เมื่อไม่ปรากฏว่าในคดีล้มละลายโจทก์ขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์บังคับจำนองนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดนำเงินชำระหนี้แก่โจทก์ และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งไต่ถามเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 55 แม้โจทก์จะกล่าวอ้างในคำฟ้องว่าโจทก์ทวงถามบอกกล่าวบังคับจำนองไปยังจำเลยแล้วก็ตาม ก็ไม่ถือว่าจำเลยโต้แย้งสิทธิของโจทก์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง พิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติได้ในเบื้องต้นว่า โจทก์เป็นเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ 220731 และเลขที่ 220730 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งมีนายนริศ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินจดทะเบียนจำนองไว้แก่โจทก์เพื่อเป็นประกันหนี้ของห้างหุ้นส่วนจำกัด อ. วันที่ 28 กันยายน 2559 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนายนริศเด็ดขาดในคดีหมายเลขแดงที่ ล.2909/2559 และวันที่ 13 กันยายน 2560 ศาลล้มละลายกลางมีคำพิพากษาให้นายนริศเป็นบุคคลล้มละลาย

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงได้ความตามเอกสารทำคำฟ้องว่า นายนริศ ถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในคดีล้มละลายหมายเลขแดงที่ ล.2909/2559 เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2559 และพิพากษาให้ล้มละลายเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2560 ก่อนที่โจทก์จะฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ก็ตาม แต่คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนายนริศเด็ดขาดไม่มีผลกระทบต่อสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันในการบังคับแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 110 วรรคสาม เมื่อโจทก์ในคดีนี้เป็นเจ้าหนี้มีประกันเหนือทรัพย์สินซึ่งจำนองของนายนริศจึงย่อมมีสิทธิเลือกที่จะยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายที่นายนริศถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือไม่ก็ได้ แล้วแต่โจทก์จะเห็นสมควรว่าวิธีการใดจะเหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่โจทก์มากกว่ากัน หากโจทก์ไม่ขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายเพราะเห็นว่าหลักประกันที่มีอยู่นั้นคุ้มกับจำนวนหนี้ โจทก์ก็ยังคงครองสิทธิจำนองเหนือทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันอยู่ในลำดับเดิมต่อไป เมื่อไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้ขอรับชำระหนี้ในคดีที่นายนริศถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด โจทก์ย่อมมีสิทธินำหนี้ที่นายนริศมีต่อโจทก์มาฟ้องบังคับจำนองในคดีแพ่งได้เอง โดยหากต้องขอบังคับบุริมสิทธิตามมาตรา 95 หรือต้องขอมติที่ประชุมเจ้าหนี้ก่อนไม่ เมื่อที่ดินโฉนดเลขที่ 220731 และเลขที่ 220730 พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ทรัพย์สินจำนองเป็นทรัพย์สินที่นายนริศมีมาก่อนล้มละลายและไม่ปรากฏว่ากรรมการเจ้าหนี้มีมติเห็นชอบให้สละสิทธิในที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวตามมาตรา 145 (3) ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวจึงเป็นทรัพย์สินของนายนริศในคดีล้มละลายอยู่ในอำนาจจัดการของจำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เมื่อโจทก์ยื่นฟ้องจำเลยในฐานะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของนายนริศ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ได้ ที่ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายืนตามศาลชั้นต้นให้ยกฟ้องโจทก์มานั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น

พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ให้ศาลชั้นต้นรับฟ้องของโจทก์ไว้พิจารณาแล้วมีคำสั่งหรือคำพิพากษาต่อไปตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อมีคำสั่งหรือคำพิพากษาใหม่

(สุวิทย์ พรพานิช-สีบพงษ์ ศรีพงษ์กุล-สถาพร ดาโรจน์)

ศาลแพ่งดลิ่งชัน - นายสมเกียรติ ศรีงามอุตมากร

ศาลอุทธรณ์ - นายสังคม สุภาพล

แหล่งที่มา

กองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

แผนก

หมายเลขคดีศาลฎีกา

พ.38/2566

หมายเลขคดีดำศาลชั้นต้น

หมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้น

หมายเหตุ